

Fejlődik az alumínium-ipar

Magyarország jelentős bauxitvagyonnal rendelkezik. Bányászatának fejlesztésével párhuzamosan fejlődik a timföldgyártás is. A magyar-szovjet alumínium- és timföld-egyezmény keretében az idén háromszázezer tonna timföldért százötvenezer tonna alumíniumot kapunk. Az Almásfüzitői Timföldgyár évi háromszázharmincezer tonnával járul hozzá alumíniumiparunk fejlesztéséhez. s a kongresszusi határozatoknak megfelelően, felkészültek további növelésére. Képiünkön: látkép a gyárról.

A gabonaipar és a mezőgazdasági nagyüzemek együttműködése

Nagy előrehaladást tettek megénk mezőgazdasági nagyüzemmel a gabonaiparban, mert kedvező időjárás esetén nem újdonság már a hektáronkénti 50-60 mázsa termés hozam. Am

a feldolgozóipar számára nem mindegy a termék tartalma, sőt a sítóipari értéke, ami vonatkozik az exportkereskedelmre is. Ezért került most előtérbe az acélos, a javító minőségű kenyérgabona termelése,

amellyel azonban az anyagi ösztönzések vonatkozásában — nem értenek meg teljes mértékben egyet a gyakorlati szakemberek.

Tegnap Szegeden, a Móra Ferenc Tsz székházában megtartott tanácskozáson derült ez ki, amelyre a Csongrád megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat vidékünk legjelentősebb búzatermesztő nagyüzemeinek vezetőit hívta meg. Az érdekegyeztető megbeszélésen többek között részt vett Vahli Rezső, a megyei pártbizottság munkatársa, Gyuris Szilveszter, a megyei tanács osztályvezető-helyettese is.

Prohászka Ottó, a vállalat igazgatója, továbbá Nagy János és Sermann József osztályvezetők vázolták a cég felkészülését az új betakarítási szezonra, s a partneri együttműködés erősítésének a kölcsönös feltételeit. A vita során Kecskés István, az árpádhalmi Árpád, Tanács Imre, a rózskői Kossuth, Kiss István, az apátfalvi Aranykálász Tsz elnöke, Czirbus László, a nagymágocsi Egyesült, Fülöp Mihály, a földéki Egyetértés Tsz főagronómusa, Bereczki János, a székutasi Új élet, Brenda Péter, a vásárhelyi Marx Tsz elnöke szolt többek között a minőség szerinti minősítés anyagi oldaláról.

Először is az a népgazdasági igény került szóba, hogy az agrárüzemek mázsaenként 15 forintos térítés ellenében vállalkozzanak a GK Tiszatáj, az MV 5-ös és a 6-os, a Partizánka és a Jubilejnaja minőségjavító gabonák külön betakarítására, tárolására és értékesítésére. A feldolgozó ipar és az exportke-

reskedelem ugyanis csak a fajtánként elkülönített és minősített búzákat tudja felhasználni a liszt-, illetve a sítóipari termékek minőségének, piaci értékének a javításához. Am a gazdaságok azt tették mérlegre, hogy a kisebb hozam, a külön betakarítás, a legkevesebb három hétig tartó üzemi raktározás költségét fedezi-e a mázsaenkénti 15 forintos felár. Egyben javasolták, hogy a GABONATRÖSZT, a feldolgozó és a fogyasztói ár közötti mintegy 60 forintos különbségből az eddiginél nagyobb arányba részesítse a termelőket. Növeljék anyagi érdekeltységüket a minőségű búzákat előállításában. Főleg ezen múlik, hogy a termelőüzemek, az eddiginél több, minőségjavító gabona értékesítésére kössenek megállapodást a gabonaiparral.

Napirenden

A múzeumok fejlesztése

A hazai múzeumok munkájának fejlesztéséről kezdődött kétnapos országos tanácskozás csütörtökön Győrött a múzeumok igazgatóinak és vezető szakfelügyelőinek részvételével. A tanácskozás nyitónapján hangsúlyozták, hogy a következő években továbbra is a múzeumok intenzív fejlesztését kell előtérbe állítani. A fő feladat a gyűjteménygyarapító, a tudományos, a közművelődési és a műtárgyvédelmi tevékenység színvonalának emelése lesz.

Az egész múzeumügy alapvető érdeke a gyűjtőmunka fokozása, különösen a helytörténet, az ipartörténet, az agrártörténet és a néprajz területén. A tudományos kutatómunkában elsődleges feladat a múzeumokban őrzött gyűjtemények feltárása, rendszerezése és feldolgozása, valamint a publikációs lehetőségek jobb kihasználása, hogy a gyűjteményekben rejlő ismeretanyag minél gyorsabban bekerüljön a hazai és a nemzetközi tudományos vérkeringésbe.

Mivel a múzeumi látogatók száma már megközelíti

Néhány vonatkozásban még nem véglegesítették a szerződéseket, és ezért a következő hetekben felkeresik a búzatermelő gazdaságokat a megyei gabonaipar szakvezetői, és döntenek mind az értékesítésre kerülő mennyiségről, mind a minőségjavító gabona részarányáról.

A tanácskozás során azt kérték a mezőgazdasági nagyüzemek vezetői, hogy az átvevőhelyeken a szállítási igények szerint vegyék át a gabonát és ne zárják le a főlvasárlás időpontját este 6 órakor.

Végül azt kifogásolták — a kistermelők nevében is — a szakemberek, hogy romlott az utóbbi időben a takarmánytápok minősége, ezért drágult a sertéshizlalás önköltsége és célszerű a gabonaipari takarmánykeverékek felülvizsgálniuk a tápanyagtartalmukat.

az évenkénti 20 milliót, s további növekedésre lehet számítani, ezért többen szavazták a szolgáltatások fejlesztésének sürgősségét. Egyebek között azt, hogy a múzeumokban álljon rendelkezésre elegendő mennyiségű irásos ismeretterjesztő anyag, és javuljon a tárlatvezetések színvonala. Javasolták, hogy a kulturális ellátottság szempontjából hátrányos helyzetben lévő területekre vándorkiállításokkal juttassák el a múzeumok anyagát.

A tanácskozás pénteken az egyes szakterületek feladatainak megvitatásával folytatódik.

Önzáró zsák

Az exportképes termékek gyártásának fokozására vásárolta a Tiszai Vegyikombinát az AD PLASTIK talpasszelepes zsákgyártó gépsort. A berendezés kapacitása évenként 36 millió darab műanyag zsák készítését teszi lehetővé. Ebből a mennyiségből az idén 20 millió darabot exportra szállítanak.

Jobb minőség, magasabb fizetés

A z újszegedi szövőgyárban átalakították a hajdani fagerendás szövőüzemet, és ott helyezték el, kitűnő technológiai sorrendben, a Raschel-zsákokat gyártó korszerű berendezéseket. Hazánkban egyedül a Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál gyártanak ilyen csomagolóanyagot, igen nagy mennyiségben, évente 50 millió, polietilénből készült lyukacsos zsák talál vevőre. Az NSZK-ból vásárolt technikát a gyáriak még továbbfejlesztették, s az összes termelésnek 80-90 százalékát külföldön értékesítik, nyugat-német és holland kereskedők a legnagyobb partnerek.

A tőkés piacon megmaradni és jó áron eladni nem könnyű. A vásárlók mindent kihasználják, hogy leszorítsák az árakat, s az sem titok, hogy a szocialista országok áruait olykor magasabb vámtevételekkel terhelik, nehezítik a versenyképességet. S ott a konkurrenca, nagy szeriákat dömpingárakat dobnak be a piaci küzdelembe. Ilyen körülmények között két alapvető „játékszabályt” feltétlenül be kell tartani: kiváló minőséget adni és pontos időre szállítani. Hogyan sikerül e feltételeknek megfelelni az újszegedi szövőgyárban? Úgy tűnik, nincs különösebb problémájuk, de lépést kell tartaniuk az állandóan növekvő igényekkel, s minden lehetőséget fölhasználni annak érdekében, hogy egyetlen vevőjük se reklamáljon.

Egy fiatal szakemberrel végignéztük a zsákgyártó üzemet. A gépek megbízhatóan ontották a pillékönnyű csomagolóanyagot. Két berendezésnél három nő dolgozott. Egy-egy a végterméket figyelte, osztályozta, a harmadik pedig a gyártásközi tennivalókat látta el. A munka fizikailag nem megterhelő, inkább igényel összpontosított figyelmet, felelősséget, mint cipekedést. A szakember megjegyezte, hogy legutóbb a holland vevő kifogásolta a minőséget, s ezért árengedményt kért. Az újszegedi gyár vezetői nem akarták elhinni a reklamációt, s azt válaszolták, azonnal oda-utaznak, és megnézik a hibás árut. Meglepetésükre, egyetlen darabot sem tudtak előkeríteni az 1,3 millió darabos szállítmányból. Udvariassan meghívták a holland cég képviselőjét, hogy jöjjön el gyárunkba, nézze meg a gyártási folyamatot, a minőség ellenőrzését, és mondjon véleményt. Az újszegediek garanciát adtak arra, hogy ezer darab zsákból a túrható két darabnál több hibásat nem találnak. Azóta egyetlen reklamáció sem érkezett a holland kereskedőtől.

Az újszegedi gyár vezetői úgy gondolkodtak, hogy a minőséget, a minőségi munkát a béreknél is kifejezésre kell juttatni, hiszen ezen áll, vagy bukik jó hírük, s nem utolsósorban anyagi boldogulásuk, nyereségük, devizabevételük. Akik ehhez jobban, nagyobb mértékben járulnak hozzá, azok keressenek többet. A vezetők elmondták elképzeléseiket a dolgozóknak, a termelést közvetlenül irányító szakembereknek, akik egyet is értették a minőséget jobban elismerő bérezés elveivel. Jelenleg, ha valaki, illetve egy kisebb csoport, a már említett három fős evüttes munkája kifogástalan, akár 1000-1200 forinttal is magasabb fizetést kaphat. Az alapvető a következő: aki mennyiségi tervét legalább 102 százalékra teljesíti és a gyártott áru minősége 96 százalékban első osztályú, az valóban 1200 forinttal többet vihet haza borítékjában, mint aki a mennyiséget — mondjuk — 95 százalékra, a minőségi arányt pedig csak 93 százalékra képes teljesíteni.

Már tapasztalatokról is beszámoltak az újszegedi gyár vezetői. Próbaelszámolókat végeztek áprilisban, amikor reprezentatív válogatás alapján értékelték és fizették. Negyvenkét dolgozót vontak be a próbaelszámolás körébe, egyenlő arányban jó, közepes és gyenge teljesítményűeket. A

kísérleti szakaszban a jónak értékelt 14 dolgozó fizetése 370 forinttal emelkedett, a közepesnek tartott csoporté csak 28 forinttal javult, míg a gyengébb kategóriában levőké 300 forinttal csökkent. Ez már jelentős eltérés, s különösen akkor szembe-tűnő, ha figyelembe vesszük, hogy korábban a fizetések közötti különbség nem lehetett több négysszáz forintnál.

A minőségi munkát tehát jobban dotálják, érdemes odafigyelni a végtermékre és természetesen a mennyiségre is, hiszen a kettőt nem lehet külön-külön utakon futtatni. Az átlagkeresetek az előbb jelzett csoportoknál így alakultak: a jóknál a havi fizetés átlaga 4 ezer 182 forint, a közepeseknél 3 ezer 160 forint, a harmadik csoportnál 2 ezer 495 forint volt. Ez már valóban jelentős differenciálás, hiszen másfél ezernél nagyobb a különbség az első — tehát mennyiséget és minőséget kitűnően teljesítők — és a harmadik csoport tagjainak fizetése között. Mint laikusnak, fől-tűnik e nagy-intervallum, hiszen a répek, az anyag mindenkinél azonos. Mi a magyarázat ekkora különbségekre? A gyár igazgatója azt mondta, hogy a képesség, az akaratérő, a szorgalom, az időkihasználás és a figyelem befolyásolja, s teremt meg ezeket az eltéréseket. S milyen hatást váltott ki a próbaelszámolás? A gyár szakszervezeti tisztségviselői egyetértésüket adták az új bérezési variációhoz. A gyengében dolgozók, a kisebb teljesítményt nyújtók ugyan „elhúzták a szájuk szélét”, de a többségnek mégis tetszett.

Mit várnak a gyár vezetői ettől a bérezési megoldástól? Frányó József igazgató egyértelműen fogalmazott: — Jobb minőséget, a személyes felelősség fölerősödését. Minden dolgozónak ott a névjegye az általa leadott termékeken. Ha a vevő akár két év múlva reklamál, egyből megállapítható, ki, vagy kik rontották el az árut. Reméljük, hogy a piacokon megszerzett hitelünket csak erősíthetjük, megbízhatóságunk pedig garancia az árnál. Az utóbbi időben már kaptunk dícséretet vásárlóinktól. A hong-kongiak, a görögök, éppen az olcsó munkaerőre támaszkodva, nagy konkurrenciát jelentenek, de áruik nem oly megbízhatóak, mint a miénk, ezért is élvezünk legalább 10 százalékos felárat.

A felárnál is többet jelent a biztonság, s az a készség, amely megnyilvánul az újszegedi gyár részéről, hogy minden különleges igénynek eleget tegyenek. Ha kell, a vevő kedvenc színeit adják, akár a nemzeti színeket is beleszővik a zsákokba, külön bekötőszínnal helyezik a zsák szájába. S hogy valóban mindent megtegyenek a minőség megővéséért, gyártás közben elektromos őrstervezetést építettek a berendezésekre, hogy bármilyen kis hiba esetén jelezzen és megállítsa a gépet. Az áttekeréselőt is az újszegedi szakemberek találták ki, amelynek az köszönhető, hogy szép, passzentes formában csomagolhatják az eladásra szánt „végtelen” zsákokat.

Egyedi példán keresztül mutattuk be a bérezésnél alkalmazható differenciálást. Az újszegedi szövőgyárban a legfontosabb terméknél már alkalmazzák, eredményesen. Elképzelhető, hogy ez a megkülönböztető bérezés bizonyos mozgást vált ki a dolgozók körében, a gyengébb produktív adók elmennek más területre, s más üzemszerekből átkerékednek a zsákgyártóba, ahol a szorgalmas és pontos munka gyümölcsé-ként magasabb fizetéshez jutnak. A lényeg azonban egyértelmű: aki jobban hozzájárul vállalatunk eredményességéhez, az magasabb fizetést is érdemel. Így tisztességes és igazságos. Érdemes keresni és kutatni a lehetőségeket más üzemekben is, mivel az ilyen ösztönzés és a belőle fakadó végeredmény megfelel az egyn. a közösség és az egész ország érdekeinek.

Gazdag István

Idény előtt a konzervgyárakban

Országszerte készülnek a feldolgozószekción a konzervgyárak, hűtőházak, hogy a mezőgazdasági üzemekből beérkező zöldség-, gyümölcszsalítmányokat folyamatosan fogadhatják. A hű-ződést kötötték szabolcsi és vős tavasz miatt általában hajdúsági termelőszövetkezetekkel is.

A Szegei Konzervgyár Körzetében, Csongrád és Békés megyében a szeszé-szállításra alkalmassá, s a lyes időjárás két héttel késlelteti a zöldborsó érését. Ezért a szegei gyárban csak június közepén indulhat a szezon. A felkészülésben azonban nincs ké-sedelem, az úgynevezett víz-es próbat már megtartották, készen állnak a berendezések a több mint 500 vagon szemes borsó tartósítására.

A Miskolci Hűtőház az idén a tavalyinál 2000 tonnával több, összesen 18 ezer tonnát tartósít majd. Az új gyorsfagyasztással. Az új zöldborsó-feldolgozó gépsorral a termelékenységét mintegy 20 százalékkal növelik. Korábban csak Borsodban termelt borsót dolgoztak fel, de az idén szer-borsókonzervet.